

گفت و گو

مقاومت لبنان؛ برخاستن ارتقش اسراییل از خواب

گفت و گو با تیمور گوکسل (سخنگوی پیشین نیروهای سازمان ملل (یونیفل) در لبنان و استاد دانشگاه امریکایی بیروت)
گفت و گو از محمد عطایی

زندگی می‌کنند، بنابراین حرف‌هایی که می‌شنویم مبنی بر این که حزب الله به شمال، جنوب، شرق یا غرب رانده شده است، سخنانی بی معناست؛ آنها در جنوب ساکن هستند و در آن مناطق زندگی می‌کنند. اتفاقی که رخ داده این است که فرایندهای بین‌المللی گستردۀ حضور ارتقش لبنان در جنوب، تغییراتی ایجاد کرده که حزب الله خود را متعهد کرده که آنها را به چالش نکشاند. درنتیجه حزب الله با مخفی کاری و دقت بالاتری در حال پیش بردن فعالیتش است، چنین چیزی آزادی تحرکات آنها را محدود کرده است، واقعیت دیگری که وجود دارد این است که حزب الله پیش از یک ماه با اسراییل جنگید و در این مدت بسیاری از تاکتیک‌های رزمی و دفاعی آن برای دشمنش آشکار شد. این امری طبیعی است که دشمن در این مدت به مواضع و مکان‌ها و اساس تحرکات حزب الله پی ببرد. اتفاقی که رخ داده این است که آنها اکنون به هر کاری مشغول هستند، دیگر نمی‌توانند منطقه جنوب را برابر همان اهدافی که پیشتر داشتند، استفاده کنند. به دلیل فاش شدن تاکتیک‌های نظامی آنها و مواضع و تونل‌هایشان، باید چیزی تازه‌انجام داده و خطوط دفاعی جدیدی برای خود ترسیم کرده باشند و احتیاط پیشتری به خرج دهنده، چراکه چشمان زیادی نظاره‌گر آنها هستند. همچنین اگر دوباره برخوردی رخ دهد، هم اسراییل و هم حزب الله باید مراقب باشند که ارتقش لبنان و یونیفل به ماجرا کشیده نشوند. منطقه حائلی در جنوب نهر لیطانی به واسطه حضور ارتقش لبنان و یونیفل ایجاد شده است و در صورتی که حزب الله برنامه‌ای را بخواهد طرح ریزی کند، نمی‌تواند در این منطقه حائل باشد؛ حتی اگر یونیفل یا ارتقش لبنان نیز در

در سایه حضور تعداد بیشتری از نیروهای یونیفل در جنوب لبنان، دستاوردهای اسراییل را زنجیر گولای سال گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟ استقرار تعداد بیشتری از نیروهای یونیفل در کنار استقرار ارتقش لبنان در طول مرزهای جنوبی لبنان با اسراییل، دستاوردهای دیپلماتیک برای اسراییل بود، این نیروها (یونیفل) به سلاح‌های پیشرفته‌تری مجهزند، بویژه در مقایسه با نیروهای یونیفل که در گذشته تنها نقش نظارتی داشتند و دخالت نمی‌کردند. بنابراین برای طرف اسراییلی، نشان دادن این امر به عنوان یک دستاوردهای دیپلماتیک مشکل نیست؛ چرا که آنها دیگر حضور حزب الله را در جنوب نمی‌بینند. پیشتر در جنوب، پرچم‌های حزب الله به چشم می‌خورد و اکنون پرچم‌های لبنان، این امر برای اسراییلی‌ها آزاردهنده بود و همواره خواستار حضور ارتقش رسمی و منظم لبنان در جنوب بودند. البته حضور یونیفل برای اسراییل به عنوان آخرین گزینه تلقی می‌شود. آنها یونیفل را نیز نمی‌خواهند، بلکه خواستار حضور ارتقش در مقابلشان هستند تا با آن بجنگند و اگر مسئله‌ای در آن منطقه روی دهد، این ارتقش لبنان است که باید مسئولیت آن را به عهده گیرد، یعنی مسئله، دیگر به دولت لبنان مربوط خواهد شد و نه حزب الله. بنابراین از منظر دیپلماتیک اسراییل چنین دستاوردهای را پس از جنگ حاصل نمود.

تالیل جامع علوم انسان
پروفسور گوکسل

حزبالله حرکتی است مستقر بر شانه‌های مردم محلی، مردم و عناصر حزب الله آنجا هستند؛ چراکه همانجا زندگی می‌کنند. بنابراین حرف‌هایی که می‌شنویم مبنی بر این که حزب الله به شمال، جنوب، شرق یا غرب رانده شده است، سخنانی بی معناست

به چندین صورت، اما نخست باید اشاره کنم حزب الله حرکتی است مستقر بر شانه‌های مردم محلی، مردم و عناصر حزب الله آنجا هستند؛ چراکه همانجا

عملأً چنین وضعیتی، فعالیت‌ها و تحرك میدانی حزب الله را چگونه محدود ساخته است؟

به چندین صورت، اما نخست باید اشاره کنم حزب الله حرکتی است مستقر بر شانه‌های مردم محلی، مردم و عناصر حزب الله آنجا هستند؛ چراکه همانجا

آنها برای این امر آمادگی نداشتند؛ افزون بر این که دشمن خود را دست کم گرفته بودند. در ذهن آنها این بود که سازمان چریکی حزب الله نخواهد توانست در برابر ماشین عظیم نظامی آنها ایستادگی کند. آنها دشمن خود را نامی شناختند.

* گزارش وینگرگاراد را چگونه ارزیابی می کنید؟

درواقع گزارش بسیار کوتاهی بود که تنها پنج روز نخست جنگ را پوشش می داد. در آن اشاراتی به برخی نکته های اساسی شده و مسئولیت هایی را متوجه برخی اشخاص کرده است. البته به یک معناین گزارش چیز تازه ای دربر نداشت. هر کس تحولات را بدبال مکرده باین نکته های بیشتری میرد. اما جنبه مشیت این گزارش آن است که رسمآ مقامات مسئول را متمم و آنها را مجبور به پاسخگویی می کرد. اسرائیلی های پیشتر متوجه ضعف و مسائل خود بخصوص در ارتش شده و شروع به بازسازی خویش کردند. این گزارش در واقع تأییدی رسمی براین مسائل بود.

* آیا این گزارش تغییراتی معنادار در اسرائیل ایجاد خواهد؟

من خیلی مطمئن نیستم. این امریه پرسه تصمیم گیری سیاسی در اسرائیل مرتبط می شود. این تصمیم ها افراد می گیرند، نظام مشورتی خاصی در اسرائیل وجود ندارد و همه چیز در دست افراد قرار دارد. آنها یک شورای امنیت ملی دارند که کسی به آن بها نمی دهد، از مشاوره ها بهره گرفته نمی شود، به راحتی مقامات دولتی توسط مقامات نظامی ارتش فریب داده می شوند، کمالین که در جنگ لبنان شاهد بودیم. همین امر در حمله به لبنان در ۱۹۸۲ نیز اتفاق افتاد. این است نظام حاکم بر روند تصمیم گیری در اسرائیل. بنابراین من باور ندارم این گزارش تغییری در این ساختارها در اسرائیل ایجاد کند.

تغییری که رخ خواهد داد در ارتش و دستگاه نظامی خواهد بود و نه در ساختار سیاسی.

* می شود کمی درباره این نظام

تصمیم گیری در اسرائیل توضیح بدید، بویژه که شناسال های متتمدی در رابطه با جنوب لبنان با مقامات اسرائیل در ارتباط بوده اید. من خاطرم هست که یک بار در سخنرانی خود در مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه امریکایی بیروت گفتید که اسرائیل، دولت در ارتش است نه ارتش در درون دولت و اشاره کردید که هیچ موقع برای انجام امور به مقامات وزارت خارجه اسرائیل رجوع نمی کردید و تنها با مقامات وزارت دفاع ارتباط داشتید، چرا که آنها افراد صاحب نفوذ واقعی به شمار می رفتند.

وقتی درباره سیاست خارجی اسرائیل در برابر لبنان سخن به میان می آید، در واقع ارگان های غیرنظامی عملاً در حاشیه قرار دارند. نخست وزیر،

جنوب استقرار نمی یافتد حزب الله باز هم گریزی از رها کردن برخی مواضع و اتخاذ تاکتیک های جدید نداشت.

از منظر حزب الله این امور باید خطربناک تلقی شده و طبیعت آرای این گروه محدودیت ایجاد کرده است، اما در اساس، این امور مانع از حضور حزب الله در جنوب نشده است. آنها در آنجا هستند. درست است که طبق قرار بایرووهای سازمان ملل و ارتش لبنان، حزب الله حق حضور نظامی و مسلحانه علی رادر جنوب ندارد و این بایرووهای حزب الله هیچ گاه نیروهای سلاح، آن را مصادره می کنند، ولی اساساً بایرووهای مسلح آنها را به صورت مشاهده مسلح و قابل مشاهدهای در منطقه نبوده اند. ما هرگز آنها را به صورت مسلح در جنوب نمیداییم، چرا که این طریقه عمل آنها بوده است. در واقع حزب الله بسیار دقیق و از لحظات امنیتی و اطلاعاتی ظرفی عمل می کند. افزون بایرووهای بیونفل وظیفه جستجوی سلاح را بر عهده ندارند.

* شما در باره دستاوردهای دیپلماتیک گفتید، دستاوردهای نظامی اسرائیل چه بود؟

مهم ترین دستورد آنها این بود که با این ضربه از خواب برخاستند. متوجه شدنکه واقعاً ارتش اسرائیل نمی گنگد، ارتش و بایرووهای امنیتی تنها در فلسطین فعال هستند و سربازان به خوبی آموزش ندیده اند و بدنبال شکار فلسطینی ها در غزه و کرانه باختیری اند. فراموش کرده بودند که جنگ واقعی چیست؟ این بزرگ ترین دستورد آنها به باور من بود که فهمیدند این ارتش تا این حد در اشتباه و خطأ به سر می برد؛ از ارشی که بهترین و مجهر ترین ارتش های دنیا به شمار می آید، نتوانست کاری از پیش ببرد. وقتی این سیستم سربازش نمی تواند بجنگد، کاری از پیش نمی برد، حالا هر چقدر هم بایروی هوایی پیشرفت به باشد، زمانی که کار به بایروی زمینی می رسد، مجموعه زمین گیر می شود، به این ترتیب می توان تصور کرد که جنگ آینده، متفاوت خواهد بود.

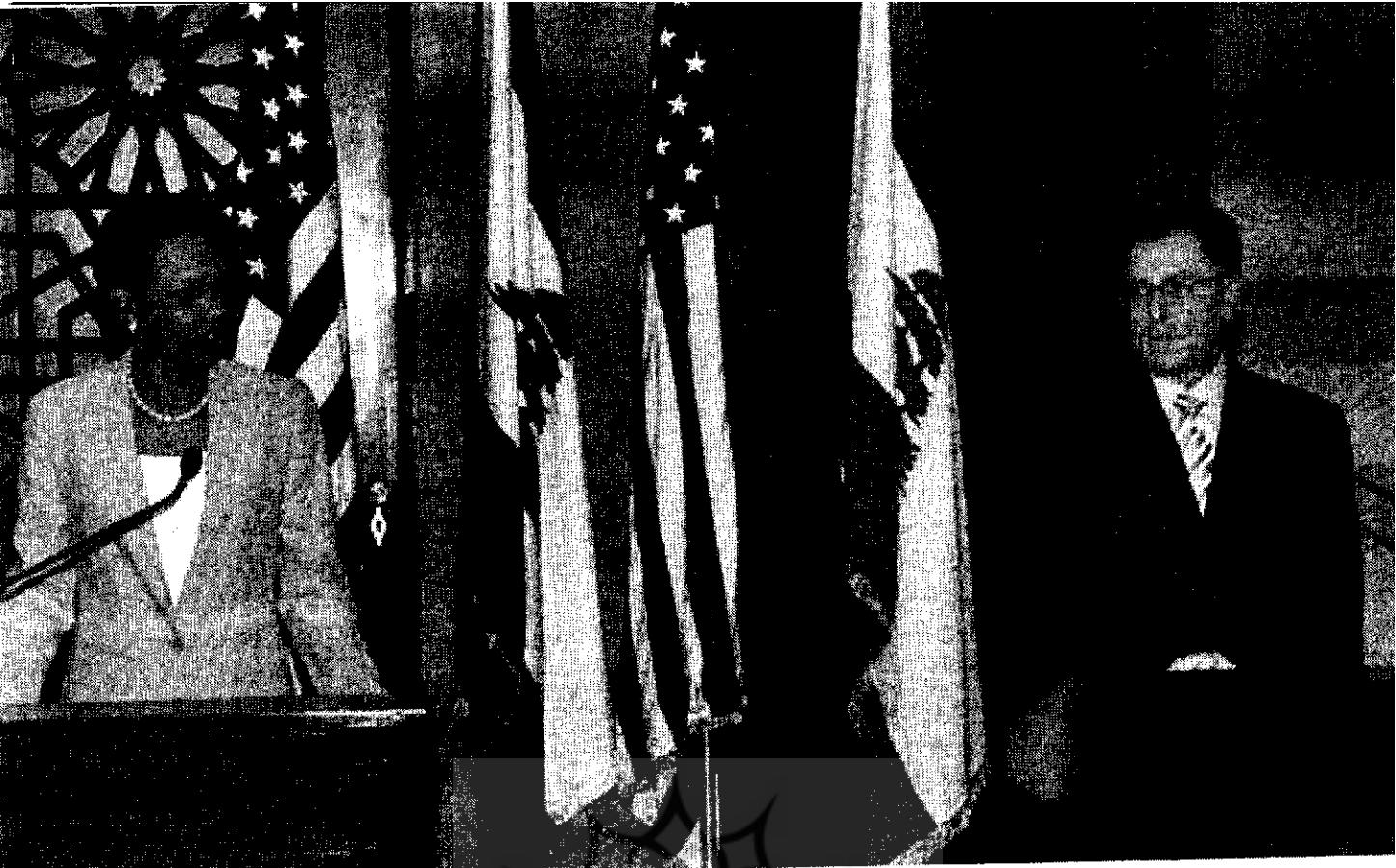
* چه تفاوتی؟ به نظر شما چه اقداماتی خواهند کرد تا این مشکلات رارفع گنند؟

مهم ترین مسئله کنونی آنها در رابطه با پرستیز ارتش اسرائیل و مردمش این است که نتوانستند در مدت یک ماه جنگ، مانع از ادامه حمله های راکتی به داخل اسرائیل شوند، بخصوص موشک های کوتاه مدت، در صورتی که جنگی در آینده رخ دهد، اسرائیل بایروی عظیم نظامی ای را به داخل خاک لبنان خواهد فرستاد تا با جستجوی خانه به خانه مانع این نوع حمله ها شود، یعنی آنها دوباره به مبارزه برروی زمین روی خواهند آورد.

* اما در حمله های زمینی دیدیم اسرائیل متحمل تلفات سنگینی در این جنگ شد.

مهم ترین دستاوردهای اسرائیل در جنگ سی و سه روزه این بود که با این ضربه از خواب برخاست. متوجه شدنکه ارتش اسرائیل گفتگوی خانه به خانه مانع این نوع

حتی رسانه‌های گروهی و روزنامه‌ها تبدیل به سربازان نظامی می‌شوند، چراکه همه در آنجا نظامی هستند. بدون خدمت در ارتش و افراد، هیچ محسوب می‌شوند. اسراییل که از نخستین روز تشکیلش در جنگ به سر برده است، دارای این ویژگی است. حتی معتقد‌ترین افراد در آنجا، حاضر نیستند ارتش را به چالش بکشانند. این وضعیت درباره جنگ جولای علیه لبنان نیز صادق و حاکم بود. روزهای نخست جنگ، رسانه‌ها در اسراییل مواضعی بهشت شوونیستیک (ناسیونالیزم افراطی و زمین‌پرستانه) گرفته و از تحریب لبنان حمایت کردند، اما دو هفته طول کشید تا متوجه شدن‌که جنگ را به جای نخواهد برد. دیدند جنگی که قرار بود دو روزه تمام شود، دو هفته به طول انجامیده است، پس از آن کم‌کم انتقادها شروع شد.

بنابراین در اسراییل، چند زئزال باهش می‌توانند دیدگاه خود را به عموم و دولت بقولانند و آن را تازمانی که امور به جهت اشتباه فاحشی در تغليظیده، ادامه دهند. این بار این اشتباها بسیار عمیق بودند. این جنگ، ۳۲ روز طول کشید و تلفات، شروع به افزایش کرد. در تمام مناطق شمالی، مردم به پناهگاه‌هارفتند، یعنی یک سوم اسراییلی‌ها. زندگی آنها برای مدتی طولانی فلیج شد. اگر مسئله به چند روز یا یک هفته ختم می‌شد، قابل تحمل بود. اما این بار به طول انجامید. این بار امر چشمان آنها را باز کرد.

وزیر دفاع و دیگر وزرا دخیل نیستند. آنها ماشین امضای ارتش به شمار می‌آیند. در عین حال، اغلب مقامات سیاسی اسراییل، نظامیان پیشین باربازنشسته‌اند. درخصوص جنگ جولای سال گذشته، این مورد صادق نبود. نه نخست وزیر و نه وزیر دفاع، هیچ کدام بهرامی از تحریبات نظامی نداشتند؛ به همین خاطر نیز به راحتی فریب داده شده و تصمیماتی را تأیید کردن‌که برایشان درنهایت گران تمام شد. دلیل آن هم این بود که می‌خواستند خود را در داخل اثبات‌کنند و ثابت نمایند که افرادی قادرمند هستند. اثبات قدرتمندی، نکته مهمی در سیاست داخلی اسراییل است.

بنابراین برای نظامیان ساده بود که چنین اشخاصی را با یک مشت اطلاعات نظامی و چند نقشه تحت تأثیر قرار داده و کانالیزه کنند. این دو سیاسی غیرنظامی بدون مشورت با همکاران خود در خارج از ارتش، مسئله را کش دادند و ثابت شد که تا چه اندازه آن تصمیم‌ها اشتباه بود. در واقع می‌خواهم بگویم که نظام تصمیم‌گیری در اسراییل به چه شیوه عمل می‌کند. در واقع این ارتش است که درباره رابطه با کشورهای همسایه و جنگ

درست است که اسراییل کشوری دموکراتیک برای یهودیان ساکن آنجاست، اما وقتی مسئله به امور امنیتی ربط پیدا می‌کند، حتی رسانه‌های گروهی و روزنامه‌ها تبدیل به سربازان نظامی می‌شوند، چراکه همه در آنجا نظامی هستند. بدون خدمت در ارتش، افراد هیچ محسوب می‌شوند، بنابراین در اسراییل، چند زئزال باهش می‌توانند دیدگاه خود را به عموم و دولت بقولانند و آن را تازمانی که امور به جهت اشتباه فاحش در تغليظیده، ادامه دهند. این اشتباها بسیار عمیق بودند

و صلح تصمیم می‌گیرد. ارتش در اسراییل نفوذی مافوق تصور دارد. درست است که اسراییل کشوری دموکراتیک برای یهودیان ساکن آنجاست، اما وقتی مسئله به امور امنیتی ربط پیدا می‌کند،

به این زودی‌ها رخ نخواهد داد. سخن از خلع سلاح در شرایط کنونی به معنای بی توجیهی به واقعیت حزب الله واقعیت شیعیان لبنان است. رهبران حزب الله می‌دانند که اسراییل روزی برای انتقام بازخواهد گشت. تازمانی که چنین احساسی غلبه دارد، سخن از خلع سلاح نمی‌تواند برای آنها مطرح باشد. چگونه در چنین شرایطی می‌توان به آنها گفت که سلاح خود را تحولی بدید؟ بنابراین این مسئله به کلیت روند صلح در منطقه مرتبط است. هنگامی که صلح میان دو کشور به وجود آمد، می‌توان از خلع سلاح سخن به میان آورد. اما در حال حاضر حزب الله می‌گوید؛ ما ضمن احترام به ارتش برایم که ارتش لبنان قادر به حمایت از ما نیست، چراکه آنها می‌گویند چه کسی تضمین می‌کند که اسراییل دیگر به ما حمله نخواهد کرد و چه کسی می‌خواهد در صورت هجوم اسراییل از ما دفاع کند؟ خب شما می‌خواهید چه جوابی به آنها بدید و چه استدلالی علیه این سخنان بیاورید؟

افرون براین، فقط مربوط به حزب الله نیست. جامعه شیعیان در لبنان به دنبال امنیت و همین طور هیبت و اعتبار خویش است. بنابراین آنها به راحتی از گزینه سلاح نخواهند گذشت. احساس آنها این است که سلاح حزب الله برای آنها امنیت و استقرار به دنبال آورده و هیچ‌کس مانند حزب الله قادر به انجام این امر نیست، از این روتازمانی که احساس عدم امنیت در جامعه شیعه وجود داشته باشد، هیچ‌کسی به سادگی از سلاح نخواهد گذشت. هیچ‌کسی در صدد خلع سلاح حزب الله با توسل به زور نیست، مگر آن که فشاری از داخل جامعه شیعه در این راستا بوجود بیاید.

* اما چنین وضعی می‌تواند منجر به آن شود که دیگر گروه‌های داخلی لبنان نیز به دنبال سلاح باشند.

درست. این سلاح در عین حال در سیاست داخلی لبنان نیز دخیل هست و کارکرد سیاسی نیز دارد، اما حزب الله در درجه اول سعی کرده طرف‌های دیگر را قاتع کنده که این سلاح برای استفاده داخلی نیست و این مسیر دشواری برای آنهاست.

* تا به حال تاچه حد در این زمینه موقوفیت داشته است؟

خوب تا به حال دیده نشده که پای این سلاح به جریان اختلاف‌های

داخلی کشیده بود و در این رابطه صبر، مدارا

و دقت به خرج داده‌اند. آنها به خوبی به

وضعيت قومی و داخلی آگاهی دارند و تا

زمانی که از درگیری‌های خیابانی و

خشونت بار دوری کنند، واکنش و بازخورد

مثبت دریافت خواهند گرد. به نظر من در

این رابطه با ظرافت و دقت برخورد کرده‌اند.

* شما به فرایند صلح در منطقه به عنوان

الزامی برای خلع سلاح اشاره کردید. آیا فکر

من کنید با توجه به ایرادهای اساسی در طرح

صلح اسلو و مسائل کنونی در حلقه مذاکرات

فلسطینی، اسراییلی، سوریه و اسراییل و

وجود مشکلات عمیقی چون مسئله آوارگان

فلسطینی و... صلح میان لبنان و اسراییل

امری قابل تحقق باشد؟

مسئله جولان وجود دارد که ابتدا باید حل

* طبق قطعنامه‌های شورای امنیت، پس از جنگ، ارتش لبنان در راستای گسترش حاکمیت دولت در تمام مناطق جنوب و خطوط تماس با اسراییل مستقر شده است. این پرسش مطرح است که با توجه به این وظایف و مأموریت‌های تازه، آیا توانایی این ارتش در برابر تهدیدهای خارجی و دفع تجاوزهای اسراییل به طور مناسبی ارتفا یافته است؟

ارتش لبنان، از لحاظ تجهیزات و مسائل دیگر ارتشی ضعیف است؛ دلیل آن هم این است که عدم تأثیر عوامل یک نیروی امنیتی داخلی در نظر گرفته می‌شود. اعتبار ارتش از دیدگرانهادهای حکومتی لبنان بیشتر است و به جهات سیاسی به آن احترام می‌گذارند. در واقع تنهانهاده‌ای واقعی، در لبنان است و این مسئله دارای تأثیر روانی داخلی مهمی است. با وجود فقر امکانات در ارتش، نیروهای آن وظیفه خود را به خوبی انجام می‌دهند. در شمال (نهرالبارد) ارتش مجبور است با نیرویی مصمم و مستقر در مناطق مسکونی بجنگد و در عین حال طوری عمل نکند که آن را جنگی علیه فلسطینی‌ها تلقی کنند. این عملیات باید تدبیری جی پیش رود. با توجه به شرایط کنونی، فکر می‌کنم ارتش دارد و رای ظرفیت‌های خوبی عمل می‌کند. این‌که سعی می‌شود ارتش لبنان را به راه حل سریع و کویندهای سوق دهنده، بسیار خطوطناک است. اردوگاه‌های فلسطینی سال‌هاست اینجا وجود دارند و ارتش آن را به وجود نیاورده و این مشکلی نیست که اکنون ارتش بتواند حل نماید.

* به هر حال در جریان درگیری‌های اردوگاه نهرالبارد شاهد هستیم که ارتش لبنان از نداشتن سلاح‌های سنگین و موشک در رنج است. در این رابطه، به نظر می‌رسد در موضع برخی کشورها بخصوص امریکا تا قاض وجود دارد. از یک سو امریکا در راستای خلع سلاح مقاومت از توانمندسازی و تجهیز ارتش لبنان سخن می‌گوید و از سوی دیگر از تجهیز آن به موشک و سلاح‌های سنگین به دلیل این که می‌تواند خط‌ری برای اسراییل باشد، خودداری کرده است.

من فکر می‌کنم امریکایی‌ها نمی‌توانند مانع از آن شوند که ارتش Lebanon این تجهیزات را از طرف‌های دیگری تهیه کند. مطمئناً آنها بدون مشورت با اسراییل، سلاحی به ارتش Lebanon نخواهند داد. درست است که این

تناقض وجود دارد و ابتدا امریکایی‌ها

همچوْز را با اسراییل همراهی می‌کنند، اما

این امر لزوماً نخواهد توانست مانع تجهیز

ارتش Lebanon به این سلاح‌ها از سوی

کشورهای خلیج فارس یا فرانسه شود.

ارتش Lebanon از سال گذشته که به جنوب

لبنان روانه شده است، خواستار دریافت

بسیاری تجهیزات شده که محقق نشده‌اند.

سر بازان ارتش حتی از نداشتن چادر

مناسب با کیسه‌های خواب در رنجند؛ چه

بررسد به سلاح‌های پیچیده و پیشرفته!

* با توجه به وضعیت حاکم بر ارتش Lebanon

و روندهای داخلی این کشور، آیا احتمال

می‌دهید خلع سلاح حزب الله در آینده‌ای قابل

پیش‌بینی صورت گیرد؟

این روند، روندی طولانی خواهد بود و

سخن از خلع سلاح در شرایط کنونی
به معنای بی توجیهی به واقعیت
حزب الله واقعیت شیعیان Lebanon
است. رهبران حزب الله می‌دانند که اسراییل روزی برای انتقام بازخواهد گشت. تازمانی که چنین احساسی غلبه دارد، سخن از خلع سلاح نمی‌تواند دارد، سخن از خلع سلاح نمی‌تواند، هیچ‌کسی برای آنها مطرح باشد، هیچ‌کسی در صدد خلع سلاح حزب الله با توسل به زور نیست، مگر آن که فشاری از داخلی این راستا به این راستا داشته باشد. داخل جامعه شیعه در این راستا به وجود باید

جنوب بوده‌ام و سیر تحول آنها را بسیار چشمگیر دیده‌ام. نه تنها در سطح نظامی، بلکه در همه سطوح سیاسی، اجتماعی و... پیشرفت و تحول آنها از یک نیروی جوان به جریان چریکی حرفة‌ای بسیار جالب بوده است. برخلاف بسیاری از جریان‌های نظامی که من دیده‌ام، آنها همواره در حال مطالعه و مرور اقدام‌های خود هستند و سعی کرده‌اند دشمن خود را به دقت مطالعه کرده و بشناسند. یک نوع رویکرد حرفة‌ای به مبارزه چریکی داشته‌اند که در سطح یک نیروی ملی‌شیما، امر معمولی نیست. تحول و پیشرفت نظامی آنها به نظر من خیره‌کننده بوده است. دقیقاً سلاحی را که باید داشته باشند، دارند و پول خود را برای خرید سلاح‌هایی که به کار نمی‌آیند و جبهه نمایشی دارند، هدر نمی‌دهند. درواقع یک نیروی چریکی بسیار حرفة‌ای است، این مسئله نه تنها مرا تحت تاثیر قرارداد، بلکه اسراییلی‌ها هم تحت تاثیر قرار گرفتند. با این‌که حزب الله دشمن شماره یک اسراییل به شمار می‌آید، وقتی به اظهارنظرهای حرفة‌ای اسراییلی‌ها مراجعه می‌کنیم، می‌بینیم احترام زیادی برای توانایی‌های نظامی آنها فائتلند. بویژه این امر را در جنگ سال‌گذشته نیز شاهد بودیم.

به یاد دارم در ابتدای تشکیل حزب الله، آنها در مبارزه با نیروهای اسراییلی هر روز تلفات می‌دانند و سبک حملاتشان احساسی و بچگانه بود. قهرمانانه و شجاعانه ولی کورکرانه و بدون مطالعه می‌جنگیدند. این روند تغییر کرد و این پیشرفت در یک سطح، بدون شک مدیون حسن نصرالله است.

و فصل شود و همین طور موضوع پیچیده آوارگان فلسطینی که لبنانی‌ها خواستار پذیرششان نیستند. من نمی‌خواهم خیلی وارد این بحث شوم، ولی مطمئناً حل و فصل ساده‌ای در پیش وجود ندارد.

◆ شما اسال‌های طولانی است که در لبنان حضور دارید و به طور خاص منطقه جنوب را که برای حزب الله مرکزیت داشته بخوبی می‌شناسید. در این سال‌ها نوع ارتباط حزب الله با مردم مناطق جنوبی و پایگاه اجتماعی‌ش را چگونه دیده‌اید؟

فوق العاده است. به شیوه‌ای که حتی کسانی که از لحاظ سیاسی طرفدار حزب الله نیستند، در صورت پیش آمدن مسئله‌ای در کنار آن خواهند ایستاد. خدمات اجتماعی که حزب الله برای شیعیان فراهم می‌آورد، در کنار احسان امنیت بخشی‌لین به آنها، در این زمینه شایان توجه‌اند و کس دیگری چنین توجهی به این امور در لبنان ندارد. به نظر من تعییر دولت در دولت که برای حزب الله به کاربرده می‌شود، اغراق آمیز است. حزب الله کاری رانجام می‌دهد که دولت باید انجام می‌داده؛ تعداد زیادی افراد داوطلب در حزب الله هستند که به ارائه خدمات اجتماعی به مردم می‌پردازنند. مردم بویژه در جنوب یا ضاحیه بیروت می‌دانند در صورت بروز مشکل، حزب الله توانایی حل و فصل آن را دارد. حتی برخی برای حل مشکلات خانوادگی شان به آنها جوی می‌کنند.

◆ جدای از این امر دوست دارم بدانم چه چیزی در حزب الله بیش از هر چیز دیگری توجه شمارا به خود جلب کرده است؟ من از ابتدای تشکیل حزب الله در

با این‌که حزب الله دشمن شماره یک اسراییل به شمار می‌آید، وقتی به اظهارنظرهای حرفة‌ای اسراییلی‌ها مراجعه می‌کنیم، می‌بینیم احترام زیادی برای توانایی‌های نظامی آنها فائتلند

قالئلند